

קורות חיים

פרטים אישיים

שם : יוסי זיו
ת"ז : 056732316
תאריך לידה : 30.11.1960
ארץ לידה : ישראל
כתובת : ת"ד 38 מרכז שפירא 7941100
דואר אלקטרוני : yosiziv@bezeqint.net
טלפון : 08-8501367

השכלה

השכלה אקדמית

שנה	המוסד	התואר
2002-	המחלקה לתלמוד	כתיבת דוקטורט בנושא: 'הלכות שבת של ביתא ישראל לפי
2010	אוניברסיטת בר אילן	תאזאזה סנבת'. המנחים: פרופ' מאיר בר אילן מהמחלקה לתלמוד והמחלקה לתולדות עם ישראל באוניברסיטת בר אילן, ופרופ' מיכאל קוריןאלדי מהמכללה האקדמית נתניה.
1999-	המחלקה לתלמוד	כתיבת עבודת תזה בנושא: 'מנהגי טומאה וטהרה קדומים –
2001	אוניברסיטת בר אילן	שרידי הלכות קדומות במנהגי טומאה וטהרה של יהודי אתיופיה'. המנחה: הרב פרופ' דניאל שפרבר.
1996-	המחלקה לתלמוד	תואר ראשון מורחב.
1998	אוניברסיטת בר אילן	

השכלה נוספת

שנה	המוסד	התואר
1993-	ישיבת אור	לימודים במסלול הסמכה לרבנות, בנושא איסור והיתר, הלכות נידה.
1995	עציון מרכז שפירא	הסמכה לרבנות על ידי הרב דרוקמן, ראש ישיבת אור עציון.
1991-	ישיבת הקיבוץ	לימודים במסלול הסמכה לרבנות, בנושא הלכות שבת עירובין.
1992	הדתי עין צורים	
1979-	ישיבת הר	לימודים בישיבת ההסדר, בשילוב שירות צבאי כלוחם בשריון,
1985	עציון אלון שבות	ולימודי הוראה במכללת הרצוג. הסמכה של מורה בכיר להוראה בכיתות א-יב במקצועות תנ"ך, תושב"ע ומחשבת ישראל.

תעסוקה

תעסוקה אקדמית

שנה	מוסד	מרצה
2022–2011	מכללת אורות ישראל	סמינריון בנושא : 1. המדרש בפירוש רש"י לתורה. 2. ספרות בית שני וספרות חז"ל. קורסים בנושא : 1. תרגומי המקרא. 2. סוגיות חינוכיות בספרות חז"ל. 3. מסורת ביתא ישראל – היבטים הלכתיים וחינוכיים.
2022–2017	מכללת שאנן	סמינריון בנושא : 1. עיונים בספרות החוק המקראי. 2. שיטות ומגמות בפרשנות המקרא לדורותיה. קורסים בנושא : 1. המדרש בפירוש רש"י לתורה. 2. המשפחה במקרא.
2020–2006	מכללת הרצוג אלון שבות	מדריך פדגוגי ומנחה מורים מתמחים.

תעסוקה נוספת

שנה	שם	פעילות
–2012 2022	לביא ברשת	יוזם ומקים את 'לביא ברשת' (לבי"א=לחקר ביתא ישראל). קבוצת חברים הפועלת לקידום תיעוד וחקר ההלכה האתיופית באמצעות רשת האינטרנט. בקבוצה עולים לדיון וירטואלי מגוון נושאים הקשורים להלכה האתיופית. כל חבר מוזמן להציע נושא חדש או להגיב לנושא שעלה לדיון. בקבוצה 289 חברים, כמחציתם יוצאי אתיופיה. מגוון החברים הרחב מעשיר מאוד את הדיון ומשמש גם כארכיון המתעד הלכות ומנהגים שמעולם לא עלו על הכתב. כתובת האתר : http://bit.ly/2ww8o1C
–2020 2022	תאגיד ממלכתי – המרכז למורשת יהדות אתיופיה	חוק המרכז למורשת יהדות אתיופיה (התשע"ב-2012) נחקק במטרה להקים מרכז מורשת שינציח וישמר את מורשת יהדות אתיופיה בעבר ובהווה. יועץ לראשי המרכז בנושא תיעוד ושימור ההלכה האתיופית. מעביר הרצאות וסדנאות לסטודנטים בעלי מלגות מטעם המרכז. מקדם שימור מאגר החומרים שברשותי בספריית המרכז, לרבות : א. 198 הקלטות במגוון נושאים הקשורים להלכה, מנהג ומסורת ביתא ישראל. ב. תרגום ותמלול של כל החומר הנ"ל. ג. קובץ תמונות, המשקפות מבט ייחודי על הווי החיים בכפר האתיופי.

מלמד קורסים מזדמנים למבוגרים בנושא: 1. תרגומי המקרא. 2. ההלכה האתיופית. 3. רש"י כפרשן וכמנהיג. 4. ההלכה בספר היובלים. 5. נושאים אקטואליים ביהדות. 6. לוח השנה העברי.	מרכז יעקב הרצוג בעין צורים	2000- 2022
הרצאות מזדמנות בנושא יהדות אתיופיה, מעגל השנה ואקטואליה.	מכינת אור מאופיר ועוז שלמה במרכז שפירא	2000- 2022

פעילות אקדמית

כנסים אקדמיים

1. 'הוויכוח בין פייטלוביץ' ואשכולי על אופי שמירת המצוות בקרב יהודי אתיופיה', **כנס יעקב פייטלוביץ ויהודי אתיופיה - במלאת מאה'**, המרכז הצרפתי למחקר בירושלים, מכון בן צבי ואוניברסיטת תל אביב, מרץ 2004.
2. 'המסורת ההלכתית של ביתא ישראל', **כנס מרכז דהאן - יהודי אתיופיה: זהות, מורשת, היסטוריה וחברה**, אוניברסיטת בר אילן, אייר תשס"ח.
3. 'בשר וחלב במסורת ביתא ישראל', **השקת הספר מסיני לאתיופיה**, מכון בן צבי, ירושלים תשע"ג.
4. 'ההלכה האתיופית - תיעוד ומחקר', **כנס הקונגרס העולמי היהודי ה-16 למדעי היהדות**, ירושלים תשע"ג.
5. 'משמעות עליית יהודי אתיופיה למצוות שמיטה ויובל', **כנס עמדו'ת**, מכללת אורות ישראל, אייר תשע"ד.
6. 'הימנעות מייבום בביתא ישראל', **כנס הקונגרס העולמי היהודי ה-17 למדעי היהדות**, ירושלים תשע"ז.
7. 'צוהר ליהדות אתיופיה', **כנס מכללת שאנן**, יום ירושלים תשע"ט.
8. 'טומאה טהרה ושבת בביתא ישראל', **השקת הספר יהודי אתיופיה ומורשתם**, מכון בן צבי, ירושלים טבת תש"ף.
9. 'הכמיהה לציון בביתא ישראל', **כנס המאיר לארץ - מחווה לפרופ' מאיר בר אילן**, אוניברסיטת בר אילן טבת תש"ף.
10. 'הלכות שבת של ביתא ישראל על פי תאזאזה סנבת - מגמות והשלכות לדורנו', **סמינריון מחלקתי 'תופסי האורית'**, אוניברסיטת תל אביב, כסלו תשפ"א.
11. 'ברית מילה בביתא ישראל', **לבי במזרח 5 - הכנס המדעי הבינלאומי החמישי של מכללת אורות ישראל**, אלקנה אייר תשפ"א.

12. יו"ר מושב 'כתבי הקודש של ביתא ישראל', **כנס גשמי ברכה – כנס לציון שלושים למבצע שלמה**, יד בן צבי, ירושלים תשפ"א.
13. 'חידוש הברית', **כנס (NAFA) אגודת הפרופסורים לעברית – שפה, ספרות ותרבות עברית**, טורונטו יוני 2021.
14. 'מקורות ותמורות בהלכה האתיופית', **כנס יהדותנו – תולדות יהודי אתיופיה ומורשתם**, הקריה האקדמית אונו, אדר תשפ"ב.
15. "'לא ידעתי" בפירוש רש"י למקרא', **כנס (NAFA) אגודת הפרופסורים לעברית – שפה, ספרות ותרבות עברית**, אוסטיין יוני 2022.
16. 'הפשיטתא במסורת ביתא ישראל', **כנס הקונגרס העולמי היהודי ה-18 למדעי היהדות**, ירושלים תשפ"ב.

כנסים אחרים

1. 'ביתא ישראל וההלכה הקומראנית', **כנס מדבר יהודה ויהודי אתיופיה**, כפר עציון חשוון תשע"ז.
2. 'מפעל ההקלטות – מסורת ביתא ישראל ומסורת חז"ל', **סמינר אבות ומייסדים**, מעלה החמישה כסלו תש"ף.
3. 'מהות הסיגד', **כנס ממלכתי לציון חג הסיגד – מדינת ישראל**, משרד החינוך ובית הנשיא, חשוון תשפ"א.
4. 'מאתיופיה לירושלים – בין חזון למעשה', **הכנס השנתי הראשון של המרכז למורשת יהדות אתיופיה**, טבת תשפ"א.

פרסומים

פרסומים שפיטים

1. 'יחס חז"ל לתרגום השבעים', **שמעתין**, 84 (טבת-אדר ב' תשמ"ו), עמ' 57–62.
2. 'מילה בידי אישה בספרות חז"ל ובמנהג יהודי אתיופיה', **נטועים**, יא-יב (אלול תשס"ד), עמ' 39–54.
3. 'מועד המילה במנהג ביתא ישראל', **נטועים**, טז (שבט תש"ע), עמ' 175–190.
4. 'קרח למת לאור מנהג ביתא ישראל', **בדד**, 27 (אדר תשע"ג), עמ' 39–61.
5. 'פסח בביתא ישראל, בתוך: הרב אמנון בזק (עורך), **ובחג המצות - קובץ מאמרים על חג המצות**, הוצאת תבונות, מכללת הרצוג, אלון שבות תשע"ה, עמ' 257–287.
6. 'Levirate marriage in Beta Israel', *Review of Rabbinic Judaism*, 22, 2 (2019), pp. 168-202.
7. 'The Traces of Early Halakhot in the 'Hava Amina' of Chazal in Second Temple Literature and the Ethiopian Halakha', *Review of Rabbinic Judaism*, 24, 2 (2021), pp. 207-230.
8. 'פירושו העצמאיים של רש"י לתורה', **בית מקרא סו**, א (תשפ"א), עמ' 179–213.

9. 'כִּי יָשְׁבוּ אֲחִים יַחְדָּו בְּמִנְהַג בֵּיתָא יִשְׂרָאֵל', אורשת – כתב עת ליהדות ולחינוך י (תשפ"א), עמ' 36–13.
10. 'הכמיהה לציון בביתא ישראל, מורשת ישראל (אושר לפרסום).
11. 'תפילה בציבור ומניין בביתא ישראל', ספר הכנס: לבי במזרח – הכנס המדעי הבינלאומי הרביעי של מכללת אורות ישראל, אלקנה אייר תש"ף (אושר לפרסום).
12. 'פסוקי "צדקתך" במנחה של שבת', שאנן – שנתון המכללה הדתית לחינוך כז (תשפ"ב) – אושר לפרסום.
13. 'שבועות בביתא ישראל', בתוך: הרב אמנון בזק (עורך), ובחג השבועות - קובץ מאמרים על חג השבועות, הוצאת תבונות, מכללת הרצוג, אלון שבות תשפ"ב, עמ' 59–73.
14. 'כָּל מְחַמֵּץ לֹא תֹאכְלוּ' – על מצוות החמץ בביתא ישראל (בשיפוט בכתב העת סידרא).

פרסום ספר

1. חג ומועד בביתא ישראל, יד בן צבי ומכון מופ"ת, ירושלים–תל אביב תשע"ז.

פרסומים אחרים

1. 'התערבות לטובת בעל-דין', עלון שבות, 111 (אדר תשמ"ה), עמ' 52–65.
2. 'תחום שבת בישובי מועצה אזורית שפיר', אורות עציון, כו (אדר תשנ"ו), עמ' 86–101. (הופיע גם כפרסום עצמאי)
3. 'מוטב שיהיו שוגגין', אורות עציון, כח (כסלו תשנ"ח), עמ' 83–91.
4. 'דרישת שלום מן ההלכה הקדומה', ארץ אחרת, 30 (חשוון-כסלו תשס"ו), עמ' 31.
5. 'חג חידוש הברית', שבת, 911 (חשוון תשע"ה), עמ' 12–13.
6. 'אוצרות אתיופיה', דעות, 86 (חשוון-כסלו תשע"ט), עמ' 27–28.

מלגות ופרסים

שנה"ל	המוסד	הנושא	המענק
1 תש"ס–תשס"ט	המחלקה לתלמוד אוניברסיטת בר אילן קרן גספר	מלגות לימודים לתואר ראשון שני ושלישי	מלגות לימודים 5000 ₪ במצטבר
2 תשס"ו	מכון בן צבי לחקר קהילות ישראל במזרח	המסורת ההלכתית של ביתא ישראל	מלגת מחקר 5000 ₪
3 תשס"ח	מכון בן צבי לחקר קהילות ישראל במזרח	המסורת ההלכתית של ביתא ישראל	מלגת מחקר 10000 ₪
4 תש"ע	רשות המחקר במכללת הרצוג	חג ומועד בביתא ישראל	15000 ₪ עבור הוצאות מחקר
5 תשע"א	מכון מופ"ת	חג ומועד בביתא ישראל	2 ש"ש מענק כתיבה + 3000 ₪ עבור הוצאות מחקר + 1 ש"ש לעוזר מחקר.
6 תשע"ב	מכללת אורות ישראל	חג ומועד בביתא ישראל	3000 ₪ מענק כתיבת ספר
7 תשע"ג	מכון מופ"ת	חג ומועד בביתא ישראל	2 ש"ש מענק כתיבה + 1 ש"ש לעוזר

מחקר.				
מענק מחקר \$ 4000	הלכות כשרות של ביתא ישראל	קרן הזיכרון לתרבות יהודית	תשע"ג	8
מלגת מחקר 10000 ₪	מעגל החיים בביתא ישראל	מכון בן צבי	תשע"ג	9
מענק מחקר 5000 ₪	כשרות המזון בביתא ישראל	מכללת אורות ישראל	תשע"ד	10
2 ש"ש מענק כתיבה + 1 ש"ש לעוזר מחקר.	חג ומועד בביתא ישראל	מכון מופ"ת	תשע"ד	11
מענק מחקר תחרותי 1 ש"ש	חג ומועד בביתא ישראל	מכללת אורות ישראל	תשע"ד	12
3000 ₪	מרצה מצטיין	מכללת אורות ישראל	תשע"ו	13
3000 ₪ לכיסוי הוצאות עריכה	מענק סיוע להוצאת ספר	מכללת אורות ישראל	תשע"ז	14
3000 ₪ לכיסוי הוצאות תרגום הספר 'חג ומועד בביתא ישראל' לאנגלית	מענק תרגום ספר	האיגוד העולמי למדעי היהדות	תשע"ח	15
3000 ₪ החזר הוצאות תרגום למאמר לקראת פרסום ב-RRJ.	מענק תרגום למאמר בנושא ייבום בביתא ישראל.	מכללת אורות ישראל	תשע"ח	16
3000 ₪ החזר הוצאות תרגום למאמר.	מענק תרגום למאמר בנושא: 'שרידי הלכות קדומות בהוה אמינא של דברי חז"ל, בספרות בית שני ובהלכה האתיופית.	מכללת אורות ישראל	תשע"ט	17
2500 ₪.	מענק תרגום למאמר בנושא ייבום.	מכללת שאנן	תשע"ט	18
2500 ₪ החזר הוצאות תרגום למאמר.	מענק תרגום למאמר: The Traces of Early Halakhot in the 'Hava Amina' of Chazal in Second Temple Literature and the Ethiopian Halakha	מכללת אורות ישראל	תש"ף	19
2000 ₪ החזר הוצאות מול קבלות.	מענק פרסום למאמר פירושי העצמאיים של רש"י.	מכללת שאנן	תשפ"א	20
2000 ₪ החזר הוצאות מול קבלות.	מענק פרסום למאמר: שבועות בביתא ישראל	מכללת שאנן	תשפ"ב	21